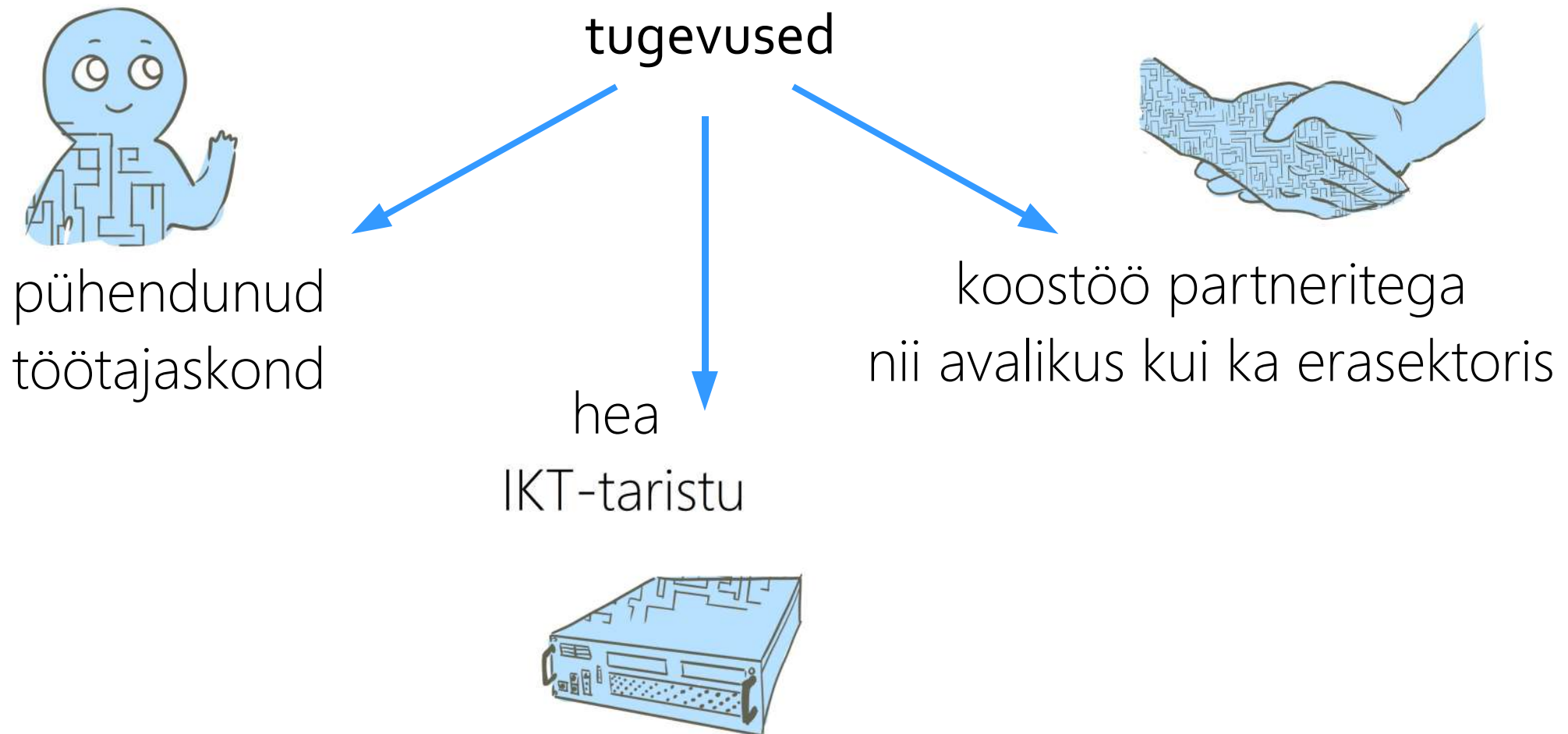
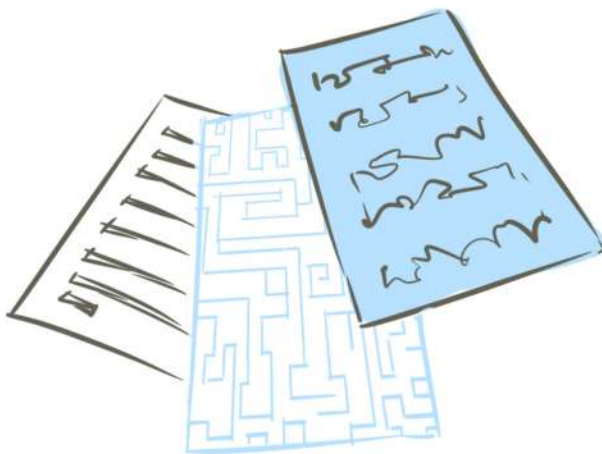

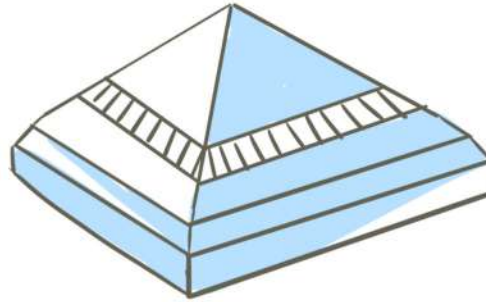
RAHVUSARHIIVI ARENGUSIHID 2021–2024

Eesti ühiskonda peegeldava teabe kestmine ja kasutamine läbi aegade

- kodanike õiguste ja kohustuste tõendamine
- riigi arhiivindusliku toimimise tagamine
- mitmekesised ülesanded ka teadus-, haridus- ja kultuurimaastikul

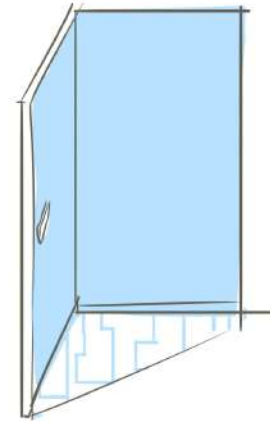
Keskseim ettevõtmine on osalemine Rahvusraamatukogu hoone rekonstrueerimise projekti koostamises ja elluviimises

Pärast rekonstrueerimist kolivad Rahvusrhiivi Tallinnas tegutsevad üksused Rahvusraamatukoguga sama katuse alla

Fookusvaldkonnad

Rahvusarhiiv kui osa
e-riigist ja
infoühiskonnast

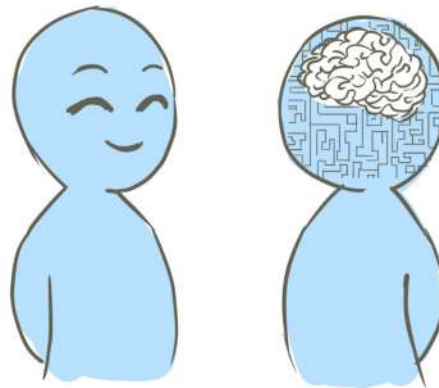
Rahvusarhiiv kui avatud
asutus ja partner
kogukondadele

Väärtused

Kliendikesksus, samuti
töötajate tunnustatud ja
jagatud väärtused:

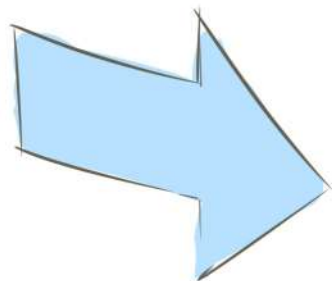
- avatus
- usaldusväärsus
- asjatundlikkus
- koostöövalmidus

Hindame töötajaid, kes
väärtustavad
enesearendamist ja
rakendavad uusi teadmisi,
oskusi ning vilumusi, tagades
ühtlasi organisatsiooni
arengu

I RAHVUSARHIIV KUI OSA E-RIIGIST JA INFOÜHISKONNAST

Infosüsteeme on
Rahvusarhiivis
arendatud
paarkümmend
aastat

Järgneval
perioodil on
vajadus
uuendada
keskseid
arhiivihalduse
süsteeme ja
lõimida need
omavahel

Rahvusarhiiv
soovib jätkata
edukat koostööd
partneritega ning
suunata protsesse,
milles sünnivad
vastastikku
kasulikud
tehnilised
arendused

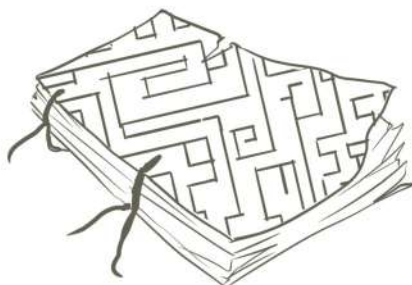
I RAHVUSARHIIV KUI OSA E-RIIGIST JA INFOÜHISKONNAST

Peamised eesmärgid

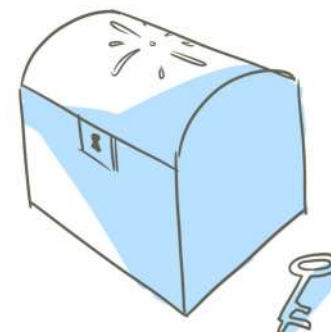
Arhiveerimine
toimub
nupuvajutusega
(*seamless
archiving*)

Asutuste
paberarhivaalid
on võimalikult
suurel määral
arhiivi üle antud

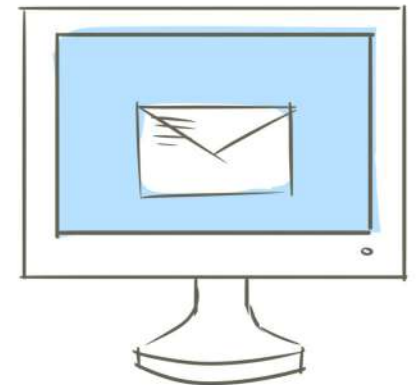
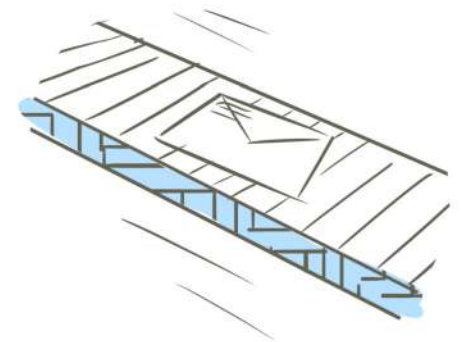
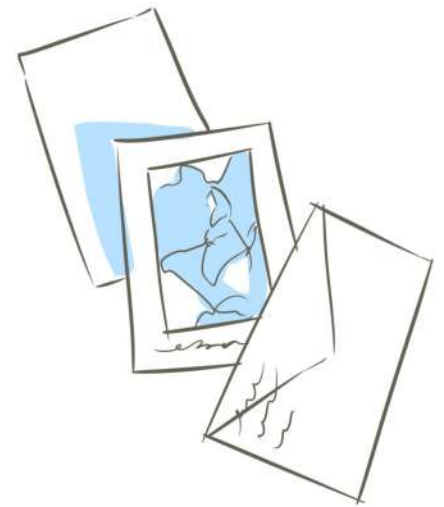

Mistahes tüüpi,
liiki ja kandjal
arhivaalide
säilitustingimused
on võimalikult
nõuetekohased

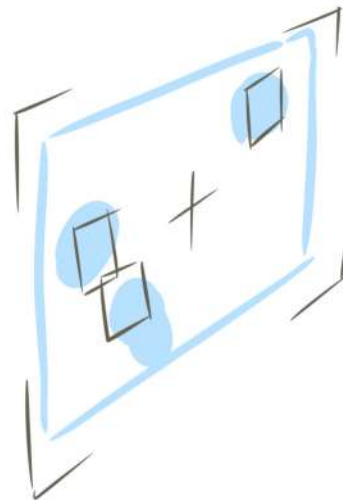
I.1 Arhivaalide vastuvõtt

- Rahvusarhiiv on täielikult valmis arhiiviseadusest tulenevaks **kogumismahu kasvuks**
- Asutustega on kokku lepitud üleandmise **ajakavad**, uuendatud on korrastamise ja kirjeldamise **nõuded**
- Uurijatele on tagatud **lünkadeta uurimisaines**; vastuvõtutöövoo lõppemisel on digisündinud säilikud kättesaadavad kasutajatele

I.II Vastuvõtusüsteemid

- Asutus teeb üleandmistoimingud reeglina ühes keskkonnas ([ASTRA](#), [EFIS](#))

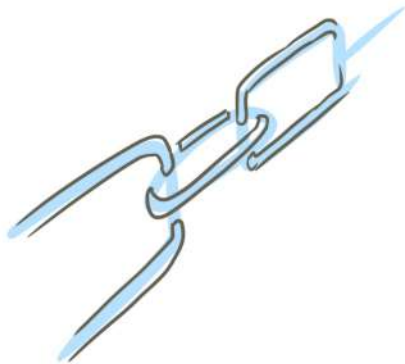

→ Keskkondade ja töövoogude analüüs ja uuendamine toimub **operatiivselt**

→ Üleandmise paremaks kontrollimiseks, kvaliteedi tagamiseks ja käsitöö vähendamiseks kasutatakse võimalusel **tehisintellekti**

I.II Vastuvõtusüsteemid

Vastuvõtuprotsessi funktsionaalsus on [jagunenud](#) ASTRA ja Preservica vahel

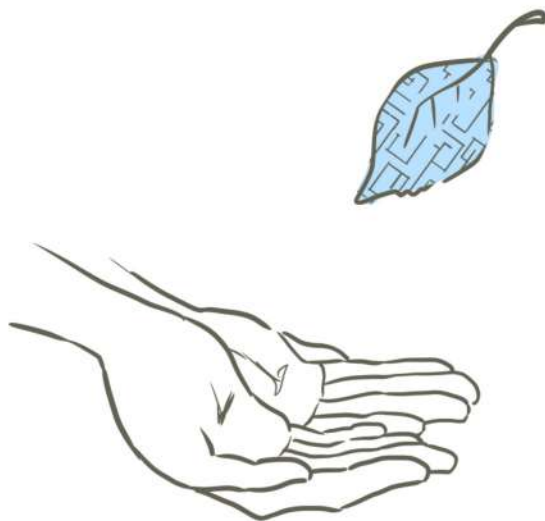
Koostöös riigi IKT-üksuste ja tarkvaraarendajatega on lahendatud ASTRA suhtlus elektrooniliste dokumendihaldussüsteemide ja [Preservicaga](#), viimane on liidestatud Rahvuserhiivi teiste infosüsteemidega ([FIS](#), [AIS](#) jt)

→ Loodud on mugav võimalus ka [üksikarhivaali](#) üleandmiseks

I.III Arhivaalide üleandmise turundamine ja partnerlus

Kogumist toetav arhivaalide üleandmise turundamine on osa Rahvusarhiivi kogumisstrateegiast

Nõustamine ja koolitus on üleandmist suunavad turundustegevuse osad

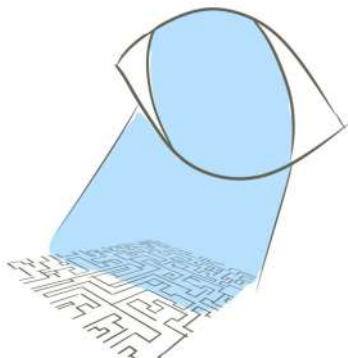

I.III Arhivaalide üleandmise turundamine ja partnerlus

Juhiseid luuakse kõiki osapooli kaasavalt ja koordineeritult (hulginõustamine)

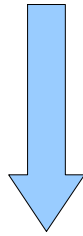
Järelevalve on üleandmise ja arhivaalide säilimise tagamise meetod

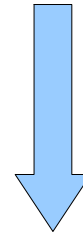
Arhiivil on ülevaade kvaliteetset korrastamise ja kirjeldamise teenust pakkuvatest partneritest, keda kaasatakse nõuete ja juhiste väljatöötamisse

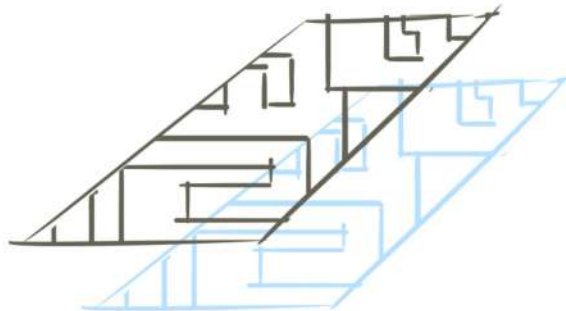
I.IV E-fonditoimik

arhiivihalduse lahutamatu osa, mis võimaldab hõlpsalt dokumenteerida ja jälgida üleantava ja säilitatava ainesega tehtavaid tegevusi arhiivis

võimaldab teha statistilist analüüsi

I.V Andmekogud

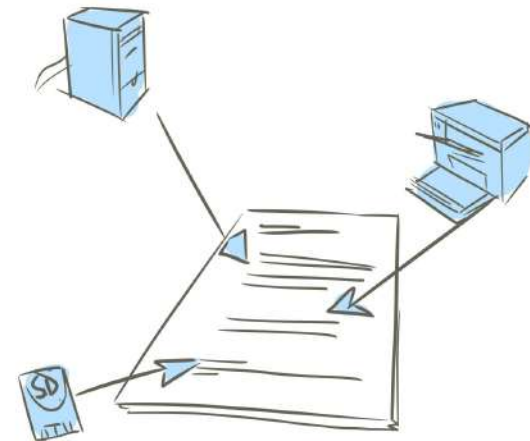
- Rahvuserhiiv jätkab andmekogude arhiveerimisel [Database Preservation Toolkiti](#) kasutamist
- Andmekogude pikaajaliseks säilitamiseks kasutatakse rahvusvaheliselt tunnustatud vormingut [SIARD](#)

I.VI Säilitamine

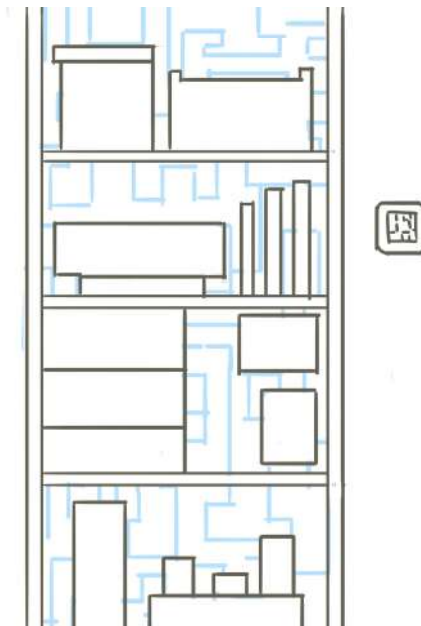
Digitaalse ainese (nii digitud kui ka digisündinud) säilitamise üldised põhimõtted on tänapäevastatud, need põhinevad standarditel (andmeturbe reeglistik, isikuandmete kaitse üldmäärus, ISO 16363 jt) ja on dokumenteeritud

Digitaalse säilitamise tööprotsessid on täiendatud ja juurutatud ning neid kaasajastatakse pidevalt

I.VI Säilitamine

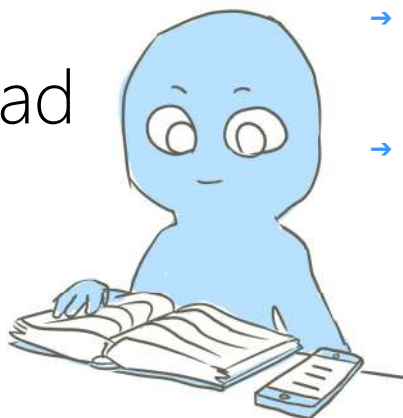
Digi- ja analoogkogude säilitustingimused on tänapäevased ning vastavuses Rahvusrhiivi säilituspoliitika põhialustega

II RAHVUSARHIIV KUI AVATUD ASUTUS JA PARTNER KOGUKONDADELE

Arhiivipedagoogika raames pakutavad teenused

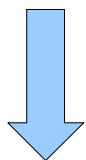
→ üldharidust ja
kõrgharidust toetavad
tegevused

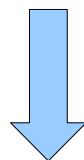
→ täiskasvanuõpe
→ erivajadustega inimestele
suunatud programmid

Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 raames on võimalik panustada ka paindlike ja isikupõhiste õpiteede arendamisse

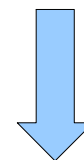
II RAHVUSARHIIV KUI AVATUD ASUTUS JA PARTNER KOGUKONDADELE

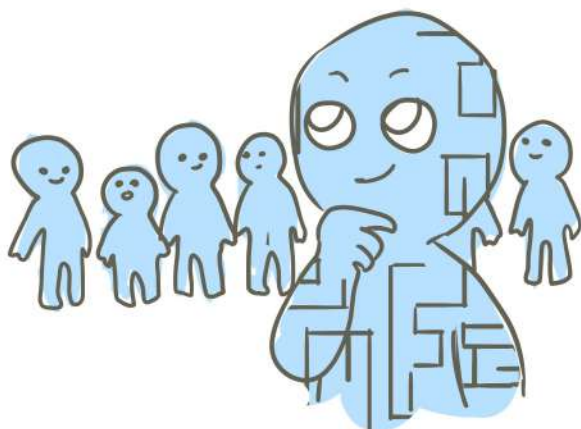
vabatahtlike
kaasamine
arhiiviteabe
kirjeldamisse

mitu
ühisloomeprojekti
sadade
kaasalööjatega

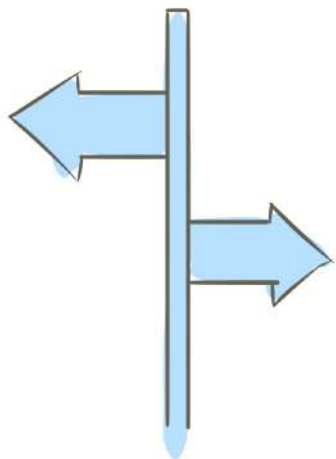

avalikkusele
suunatud
ettevõtmised

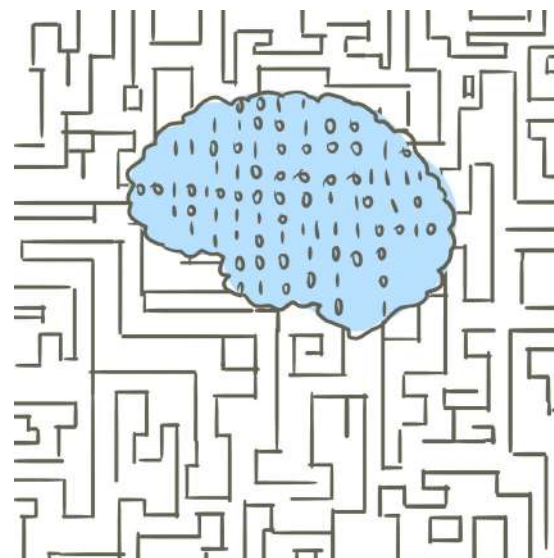
Selle kõigega jätkatakse,
kuid veelgi läbimõeldumalt

II RAHVUSARHIIV KUI AVATUD ASUTUS JA PARTNER KOGUKONDADELE

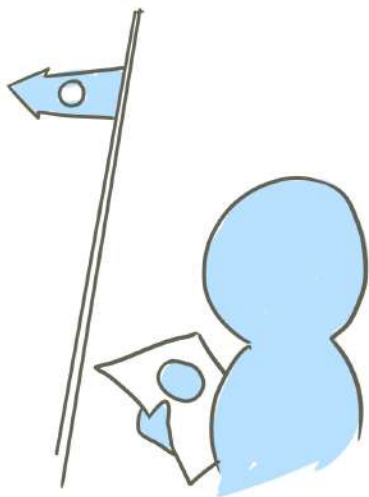

Kesksed kasutuskeskkonnad on **uuendatud** ja nende kasutamine on **mugavam**

Digiaines on täpsemalt kirjeldatud, digitud arhiiviainese andmekvaliteeti ja leitavust parandatakse tehisintellekti abil

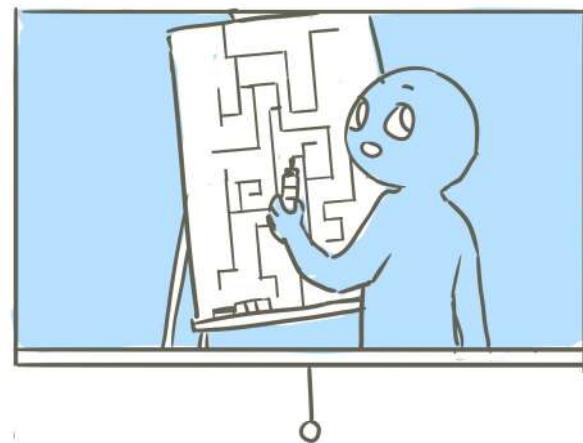

II RAHVUSARHIIV KUI AVATUD ASUTUS JA PARTNER KOGUKONDADELE

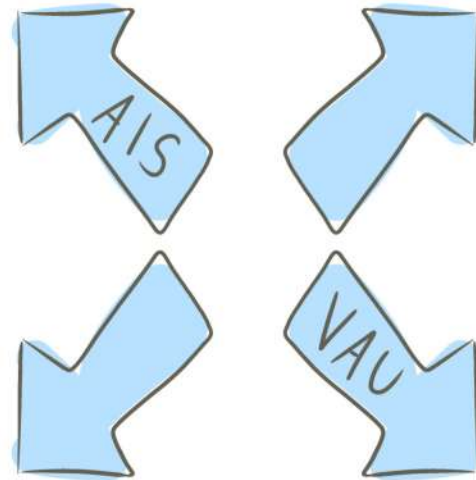
Kogukonnad on läbimõeldult ja sihipäraselt kaasatud arhiivi tegevustesse, **ühisloome** paletti on laiendatud

Arhiivipedagoogika programm on senisest mitmekesisem ja suunatud rohkematele sihtrühmadele, Rahvusarhiiv on oluline partner õpetajatele

II.1 Kasutuskeskkonnad

- Keskse infosüsteemina toimib [AISi](#) kolmas versioon, [Saaga](#) on sulandatud AISi koostisosaks

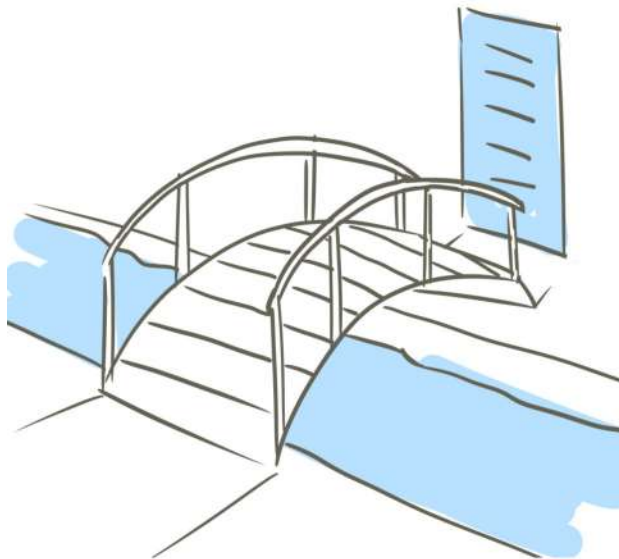

- Ühisloome- ja kasutuskeskkondadele on loodud andmevahetusliidesed

- [FIS](#), [Fotis](#) ja [kaartide infosüsteem](#) on uuendatud ning need on liidestatud AISiga
- [VAU](#) töötaja- ja kliendivaade on tänapäevastatud ja täiendatud

II.1 Kasutuskeskkonnad

- Teksti- ja objektituvastuse ning ühisloomeprojektide tulemusi rakendatakse kasutuskeskkondades
- Digitaalsena sündinud ainesele on loodud mugav juurdepääs

II.11 Kogude digimine

- Eelisjärjekorras digitakse isiku- ja kohaloolisi allikaid ning tehniliselt ebastabiilsel kandjal

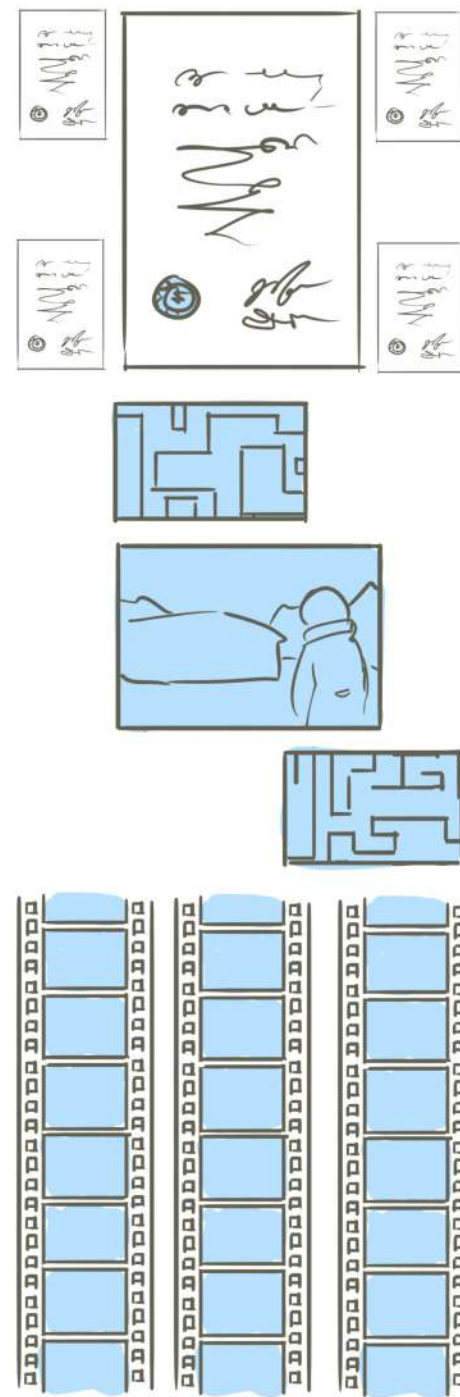
audiovisuaalsalvestisi

- Euroopa Liidu struktuurifondidest rahastatud projektide käigus digitakse Rahvuserhiivi ja teiste mäluasutuste kogudest:

3,9 miljonit kaadrit dokumente

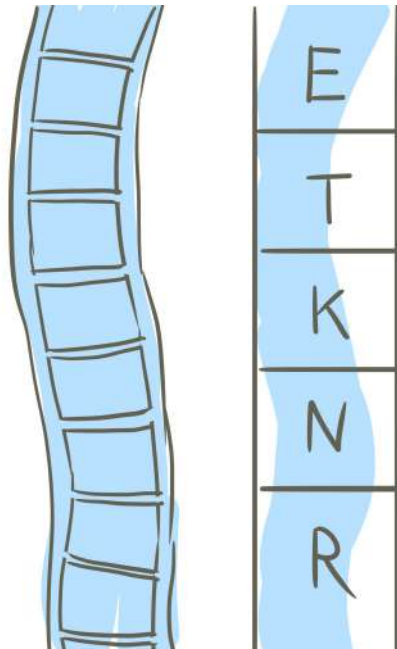
167 tuhat fotot

245 tundi filme

II.II Kogude digimine

Projektide ja tellimuste kõrval suureneb igapäevase digimise maht

Filmide digimise (sh märgdigimise), järeltöötlemise ja restaureerimise töövood on häälestatud ja soetatud tehnika kogu potentsiaal rakendatud

II.II Kogude digimine

Kadunud, kaduvate ja haruldaste meediumite (lisaks 8/16 mm filmidele ka videokandjad, klaasnegatiivid, helisalvestised) digimisteenused on disainitud ja laiemalt tutvustatud

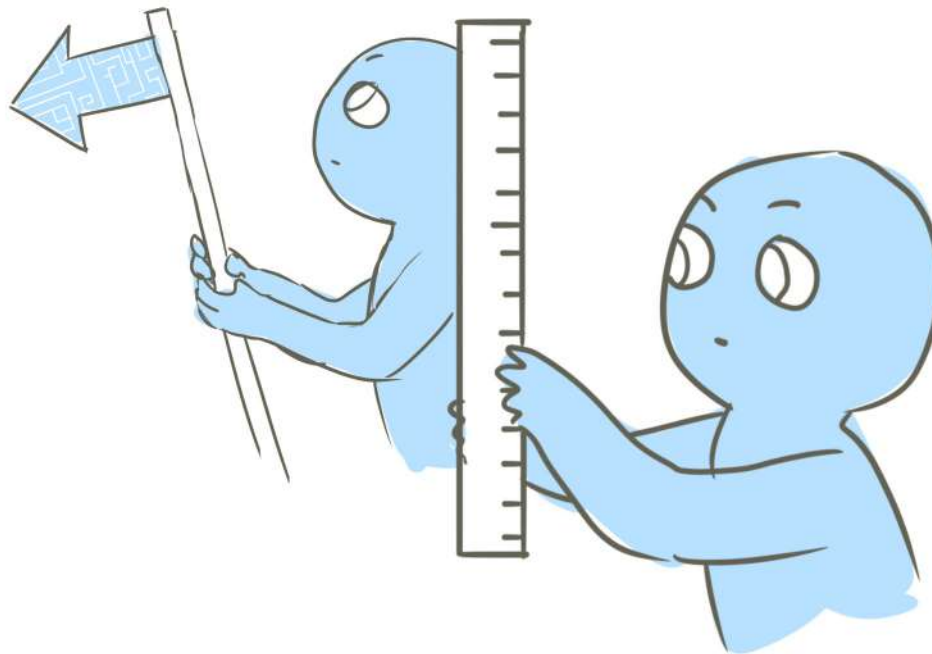

Kasutatakse automaatset teksti- ja pildituvastamist (HTR, OCR, näo- ja objektituvastus) ning märksõnastamist võimaldavaid rakendusi

II.III Ühisloome ja kogukondade kaasamine

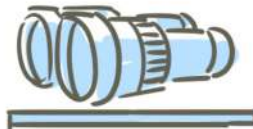
Eesti ja välismaa mäluasutuste kogemusi arvestades on koostatud Rahvuserhiivi [kogukonnastrateegia](#), määratletud on konkreetsed mõõdikud, sihtrühmad ja vastutused

II.III Ühisloome ja kogukondade kaasamine

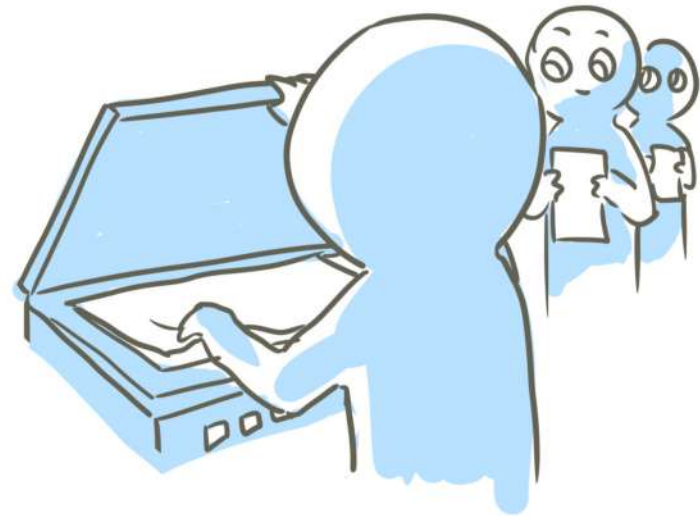
Rahvusarhiivi iseteenindusportaalil VAU on [kogukondadega suhtlemiseks loodud tehniline võimekus](#) (näiteks lingi jagamine, võimalusel arhivaaliga tutvumine sisse logimata, vaegnägijaile teksti kõneks muutmine)

Ühisloomet kasutatakse kogu teatmestu ulatuses, [arhiivi andmebaase täiendatakse arhiivikasutajate tagasiside abil](#)

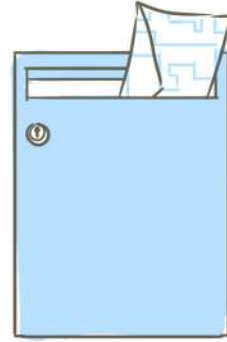
II.III Ühisloome ja kogukondade kaasamine

- Jätkuvad ühisloomeprojektid ja tuvastuspõhised digitalgud
- Vabatahtlikke ja kogukondi rakendatakse digimisel ning teksti- ja pildituvastustulemuste järeltöötusel

II.III Ühisloome ja kogukondade kaasamine

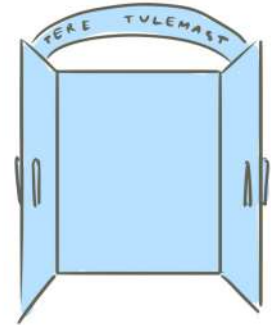
- Plaanipäraselt jagatakse arhiivindus- ja dokumendihaldusteavet eraõiguslikule sektorile, neile on suunatud blogi ja uudiskiri, sihtrühma laiendatakse ärisektorist mittetulundus- ja vabaühinguteni
- Arhivaalide kogumisel keskendutakse **iseseisvuse taastamise perioodi** kirjeldavatele allikatele

- Laiema kõlapinna saavutamiseks ja kogukondade haaramiseks kasutatakse **kõneisikuid**

II.IV Arhiivipedagoogika

sihtrühmade ring

uued
sihtrühmad

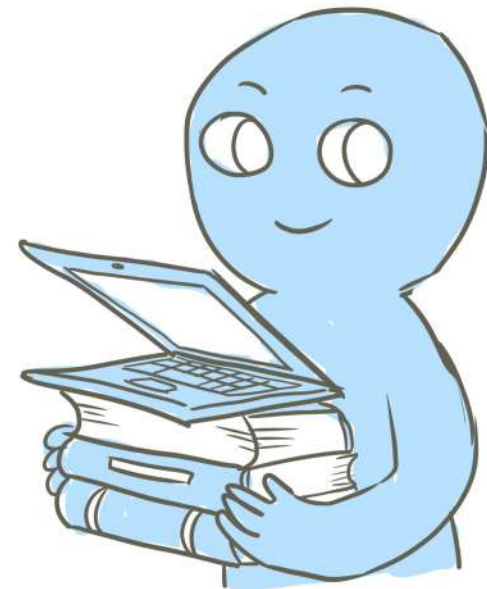
seniste
sihtgruppide
areaali
laiendamine

täiskasvanutele
suunatud
arhiivitunnid

nägemis- ja
kuulmisvaegusega
inimestele
suunatud
lahenduste
väljatöötamine ja
kasutamine
arhiivitundides

II.IV Arhiivipedagoogika

- analoogainese mitmekesisus on teadvustatud
- kasutatakse kogudes leiduvaid erinevaid mälu kandjaid
- filmikogu tutvustamiseks kasutatakse voogedastusplatvormi
- mitut õppeainet lõimivad tunnid ja õppematerjalid
- ajaloo õpetamisele keskenduvad arhiivitunnid ja õppematerjalid

II.IV Arhiivipedagoogika

Koostöö kultuuri- ja mäluasutustega ning kolleegidega Eestis ja mujal maailmas on tihenened, toimuvad mitmesugused ühisprojektid:

rändnäitused

kodu- ja välismaistel
filmifestivalidel osalemine

koolivaheajaprogrammid

loengud, filmiõhtud, näitused
ja muud üritused

RAHVUSARHIIVI ARENGUSIHID 2021–2024